

Inka Hopsu vihr ym.

Kirjallinen kysymys humanitaarisesta avusta Palestiinan siviiliväestölle

Eduskunnan puhemiehelle

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Ville Tavio päätti 27.1. keskeyttää tilapäisesti Suomen rahoituksen YK:n palestiinalaispakolaisten avustajajärjestölle UNRWA:lle. Järjestö tiedotti perjantaina 26.1. Israelin väitteistä, joiden mukaan YK-järjestön työntekijöitä olisi osallistunut Hamasin 7.10. Israeliin tekemiin iskuihin. UNRWA oli irtisanonut väitteiden kohteena olevien avustustyöntekijöiden työsuhteet ja aloittanut tutkinnan totuuden selvittämiseksi jo ennen Suomen päätöstä katkaista apunsa.

UNRWA on vuonna 1949 perustettu palestiinalaispakolaisten avustamiseen keskittyvä järjestö, jonka varassa suuri osa Gazankin tuesta on. Humanitaarista apua toimittavien järjestöjen mukaan Gazan tilanne on todella huono: 1 700 000 ihmistä on joutunut pakenemaan kodeistaan Gazan sisällä, ruuasta on pulaa, hygieniataso ja julkinen terveydenhuolto ovat romahtaneet sekä pula polttoaineesta uhkaa jäljellä olevien sairaaloiden toimintaa, ruuanlaittoa ja lämpimänä pysymistä keskellä talvea.

YK-järjestö on todennut, että sen kyky auttaa Gazan pakolaisia on hyvin hauras. UNRWA:n johtajan Philippe Lazzarinin mukaan järjestön toimintaa tukevien valtioiden päätökset keskeyttää rahoitus uhkaavat käynnissä olevaa humanitaarista työtä alueella ja erityisesti Gazassa. YK:n pääsihteeri António Guterres arvioi UNRWA:n voivan joutua ajamaan toimintaansa alas jo helmikuussa. UNRWA:n lisäksi Gazassa ei ole juurikaan muuta saman mittakaavan siviileihin kohdistuvaa avustustoimintaa tällä hetkellä, ja uuden avun pystyttäminen kriisitilanteessa on vaikeaa ja vie aikaa. Avun jatkuvuus pitäisi joka tapauksessa varmistaa, jos toimijavaihtoksia tarvitaan.

Israel on estänyt humanitaarisen avun pääsyä Gazaan, ja sen lisäksi maan ulkoministeri on sanonut, että sen tavoitteena on lopettaa UNRWA:n toiminta Gazassa kokonaan sodan päätyttyä. YK:n alainen kansainvälinen tuomioistuin ICJ antoi välipäätöksensä Etelä-Afrikan tekemään kansanmurhakanteeseen. Sen mukaan Israelin on tehtävä kaikkensa, että Gazassa ei toteudu palestiinalaisten kansanmurha, ja Israelin on päätöksen mukaan päästettävä enemmän apua Gazaan. YK:n asiantuntija Francesca Albanese arvioi apunsa keskeyttävien maiden rankaisevan kollektiivisesti miljoonia palestiinalaisia ja saattavan näin rikkoa velvollisuuksiaan, joihin sopimus joukkotuhonnan estämiseksi niitä velvoittaa.

Tehtäessä päätöstä Suomen tuesta on erotettava, mitä yksilöt ovat tehneet ja mitä UNRWA tekee. UNRWA on yksi suurimmista YK-ohjelmista, jolla on yli 30 000 työntekijää. Tällä hetkellä on

Kirjallinen kysymys KK 268/2023 vp

väitetty 12 järjestön työntekijän auttaneen Hamasia. Päätös tuen keskeyttämisestä on epäsuhtainen humanitaarisen tilanteen ollessa näin kriittinen ja ottaen huomioon, että kyse on vasta syytöksistä järjestön työntekijöitä kohtaan. Järjestö itse on myös heti ryhtynyt toimiin epäiltyjen selvittämiseksi ja päättänyt henkilöiden työskentelyn järjestössä. UNRWA:n ollessa käytännössä ainoa avustustoimija alueella tällä hetkellä on tuen epääminen siltä samalla avun epäämistä Palestiinan siviiliväestöltä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä konkreettisia toimia Suomen hallitus tekee palestiinalaisten siviilien auttamiseksi ja avun perille saamiseksi?

Helsingissä 1.2.2024

Inka Hopsu vihr
Maria Ohisalo vihr